

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Den delu Undersan St. O. Aulsgt 59.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 77 (652).

ONSDAGEN DEN 27 SEPTEMBER 1899.

12:TE ÅRG.

<p>PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 5:— IDUNS MODETIDN. MED PLAN- SCHER OCH HANDARB. > 5:— IDUNS MODETID. UTAN PL. > 3:—</p>	<p>UTGIFNINGSDAGAR: HVARJE ONSDAG OCH LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 8 ÖRE.</p>	<p>REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.</p>	<p>BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKOGATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46</p>	<p>KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM, IDUNS KUNGL. HOFBOCKTRYCKERI.</p>
--	--	---	--	---

HOS EMIL SJÖGREN.

EMIL SJÖGREN VID FLYGELN. EFTER FOTOGRAFI TAGEN FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

ATT SÖKA FÅGELBON har alltid roat mig. Som barn klättrade jag ofta upp i skogens högsta träd, ref sönder mina kläder och mitt skinn och smorde kåda på de mest olämpliga ställen af min yttre person bara för att få titta in i dessa små klotrunda löjliga stugor, mera bakade än byggda, där luftens vingade folk flög ut och in med alla tecken till den yttersta brådska. Det tilldrog sig så mycket intressant innanför de där små kupiga risväggarna. Än låg en fågelmamma på ägg och blickade stel af fasa, utan en blinkning, utan ett försök till flykt på det klumpiga vidunder, som ving-

löst och långsamt masade sig uppför stammen, än sträckte en svärm ungar sina hungriga gap och halsar mot besökaren och kommo hela redet att likna en tufva med underliga röda blommor på, än flög en hel klunga af fullvuxna nya fåglar ut och fyllde skogen med sång och oväsen.

Jag klättrar numera tämligen sällan i träd och endast när det icke kan undvikas. Men fågelbon intressera mig fortfarande. Med åren blir ju emellertid allting mera öfverflyttadt symboliskt, bildligt i ens åskådning. Uppfattningen förändligas — och därför är det nu »andliga» fågelbon, som mest intressera mig.

Jag tittade in i ett sådant här om dagen. De fåglar, som bo där, äro melodier, sånger, klingande tankar, som flyga ut öfver landet i stora svärmar och sjunga för de skönhets-hungriga människorna.

Adressen är Lilljansplan 6, 2 tr. öfver gården. Ni häpnar. Ni tror kanske, att jag liknar Emil Sjögrens hem vid ett fågelbo, och att jag tänker strikt genomföra bilden med klättringen, de sönderrifna kläderna, kådfläckarne och ungarne etc. Misstag! Hvad jag menar sitter djupt inne i denna tondiktares själ. Eller kanske det är i hjärtat? Det kan man aldrig veta, när det är fråga om Emil Sjögren, hos honom äro de tu ett. Eller synas åtmostone så bakom den skira, sällsamt förskönande slöja af dröm, som hvilar öfver hans eget väsen och allt hvad han skapar.

»Dör du som drömmare, då dör du saligt»

har han själf sjungit i en af sina fagreste sånger. Han älskar drömdagern, den utstrålar ur alla hans tontankar, ur det mest brusande allegro lika mycket som ur det sakta glidande adagiot. Och den är en nödvändig och härligt försonande motvikt mot det sönderslitna, det oroligt sökande och fridlösa, som ibland skymtar fram nere i det dunkla djupet af hans konst.

Det är detta dunkla djup som gör, att ännu icke alla förstå honom fullt. Man måste faktiskt vara till en viss grad kultiverad på känslolifvets område för att igenkänna och tjusas af alla de subtila, oändligt skiftande och nyanserade stämningar, som Emil Sjögren fångar bakom tonernas dallrande nätverk. Hans lyrik är den intensivaste lyrik jag kan tänka mig, allt är mättad, full, tung stämning. Att musik har stämning är det bästa beröm, som kan sägas om henne; ordet stämning, såsom det användes af den nutida bildade människan, betyder egentligen musik. Och hos Sjögren samverka alla musikens element på ett intensivare sätt än hos de festa andra tonsättare till åstadkommande af stämning, omedelbart känslouttryck. Hör blott på hans harmonier! Man tror kanske ibland, att den tunga, mattglänsande guldklängen i dessa retande och ovanliga ackord är till blott för sin egen skull, blott för att klinga. Må man då läsa den dikt, som är tankesjälen i en sång buren af dylika ackord, och man skall inse, att just i dessa märkvärdiga klanger öppnar sig stämningen för den lyssnande som en stor yppig ros, tung af doft och purpur.

Dock — jag tänkte föra er till Lilljansplan 6, och har i stället förvillat mig in i den musikaliska värdesättningsens mörka irrgångar. Som jag verkligen är van därvid och dessutom så

hemmastadd i dess regioner, att jag »hittar i mörkret», så skynda vi omedelbart tillbaka till vårt ursprungliga mål.

I trappan höra vi genljudet af en klar och stark tenor, som sjunger inne i våningen. Det befinnes vara hr Danckwardt, som repeterar till den stundande konserten. Värden och värdinnan ta älskvärdt emot oss ute i tamburen, han med ett något trött ansikte, hon med en lysande klok och klar blick, som förklarar de aristokratiska fina dragen och ger stämning — musik — åt hela omgifningen. Inne i den utsökt hemtrefliga salongen väntar just ett dukadt förmiddagstebord. Ett par koppar tömmas under samspråk, en cigarrett går upp i rök under meddelande om hur man tillbragt sommaren etc.

Och plötsligt sitter Emil Sjögren vid flygeln, mer insvept än någonsin i sin drömslöja. Praktfulla Sjögrens-ackord fylla rummet som med blomsterdoft: det är de senaste barnen af hans sångmö som presenteras. En »nordisk dityramb» ilar fram i snabb tretakt. På notstäl-laren står skissen, som egentligen är den första antydningen till ett utkast till en blyerts-skiss, med noter, bleka och flyktiga som skuggor, sällsamt kontrasterande mot den färgprunkande tonrikedom de beteckna. Det är en mycket trasslig skiss med många språng och ändringar. Komponisten själf blir villrådig, men då kommer hans fru fram och visar honom till rätta. Hon vet, att man från tredje sidan skall hoppa tillbaka till den första och från början af den andra till nederst på femte — hon kan det utantill, ty hon har två gånger kopierat stycket. Hur mången tonsättare är lycklig nog att äga en sådan kopist?

Så kommer en ny, lidelsefullt stormande sång: »Offene Arme, pochende Brust», en sång full af heta pulsslag — under slöjan. Den är knappt till ända, då tamburklockan ljuder. Åter någon, som kommer för att repetera. Vi ta hastigt afsked för att ej störa och tacka för titten — in i fågelboet nämligen, det underbara rede, där dessa luftiga, skimrande väsen födts, som nu fladdra kring Sverige och ännu vidare omkring på osynliga, starka, tonande vingar. Ty när Emil Sjögren sitter vid pianot, får man en sådan inblick. Med ett löfte om att återses skynda vi ut. I tamburen möta vi en dam med öppet behagligt ansikte. Presentation. Det är en svensk-amerikansk sångerska, fru Staberg-Hall, en medverkande vid konserten.

Men på vägen utför trapporna och sedan hem till mitt skrifbord är luften liksom fylld af vingsus och sväfvande melodier. De glida fram i rymden från alla väderstreck, och de gråa, våta höstmolnen skingra sig för flakten af deras vingslag — det blir skinande klart solsken. Jag hoppas, att detta solsken lyser in genom fönstren till Emil Sjögrens hem, ty det har han förtjänat; att det dröjer kvar där och hjälper till att bryna hans nu så bleka kind med den fulla hälsans färg. Dock jag önskar visst, hvad som redan finnes. Hans unga, blonda hustru synes mig som ett stilla solsken i kvinnogestalt.

WILHELM PETERSON-BERGER.

Kvartalsprenumeranter

erinras om nödvändigheten att nu **ofördröjligen** förnya prenumerationen för det stundande oktoberkvartalet. Priset för detta sista kvartal är **2 kr.**, då i detsamma ingår **Iduns synnerligen intressanta och rikt illustrerade julnummer**, som i boklädspris ensamt betingar 1 krona.

DÄR DE GULA BLADEN FALLA.

BOR I SJÄLEN höstetid,
sök bland gran och fur ej frid!
I sin barrdräkt ständigt rika,
stå de höga helgon lika.

Nej, till vissna lunden stig,
där finns balsam just för dig!
Ingen skall till doms dig kalla,
där de gula löfven falla.

Kronan där bestod ej prof,
blef den kulna nattens rof.
Och på hvarje blad och blomma
alla grenar snart stå tomma.

Se dock, hvilken glans sig spred,
innan kronan segnat ned!
Det är skimret af försoning
öfver härjad sommarboning.

Tunga suckar stannat af,
sedan solen tillgift gaf.
Tyst de skrumpna löfven svinna
och till evig glömska hinna.

Friad så från sorg och skam,
står i bidan se'n hvar stam.
Ty den himmelen förlåter,
kan på våren hoppas åter...

Vidga dig då, kvalda bröst!
Evig skall ej bli din höst.
Än hos dig skall vår sig skruda,
fridens stämmor åter ljuda.

Ständigt rik, som gran och fur,
blef ej människans natur.
Dock, Förlåtarn dig skall kalla,
där de gula bladen falla.

HARALD JACOBSON.

UNGA FLICKOR OCH ROMANLÄS- NING.

TILL DE UNGA flickornas största passioner hör tvifvelsutän lusten att läsa, om det och måste medgifvas, att romanlektyren tillhör den för dem begärligaste.

Denna passion är ganska förklarlig, ja, den är naturlig. Det är själfklart, att den unga varelsen, som tager sina första steg i lifvet och världen, brinner af längtan efter att lära känna lifvet och därför söker denna kännedom där, hvarest hon tror sig finna den, nämligen i romanerna.

Från många håll ifras emellertid mycket starkt emot de unga flickornas romanläsning. Helt visst är dock detta ifrande mer välment än visligt. Goda romaner äro helt visst en mycket passande lektyr för unga flickor. Men själfva ordet »roman» har fått en mycket dålig klang med anledning af det myckna dåliga, som inmängt sig i denna gren af litteraturen.

På den frågan, hvad en ung, bildad flicka bör läsa, svarar jag lugnt: »Allt, hvad som är värdt att läsas.» Detta säger jag som erfaren mor, under hvars vård fyra unga kvinnor utvecklats och sändts ut i världen.

En väl uppfostrad flicka skall af sig själf veta att undvika frivol lektyr. Visserligen ligger en viss lockelse däri, på grund af den naturliga nyfikenheten, som i så hög grad fyller hvarje ung människa. — Men en rent tänkande och kännande, väluppfostrad flicka skall icke finna något behag i sådant, som hon vet vara orent.

Att strängt förbjuda de unga flickorna all sådan lektyr, som i viss mån stillar nyfikenheten på vissa områden, anser jag i hög grad oförståndigt. Om jag strängt förbjuder en bok, den må vara god eller dålig, så kan jag vara öfvertygad om, att flickan stjälar sig till att läsa den.

När min äldsta dotter nyss blifvit fullväxt, var jag ännu oerfaren, och jag förbjöd henne all slags lektyr, som ej jag själf valt åt henne. Jag valde också med omsorg, och jag skaffade ett helt litet bibliotek af »läsning för unga flickor».

Men en dag sade min dotter till mig:

»Mamma, nu vill jag be att få läsa äfven några andra böcker. Jag skulle vilja äga litet allsidigare kännedom om litteraturen. Anser du inte, att jag nu är så gammal, att jag börjar äga mänsklig rättighet att få äta af kunskapens träd på *godt och ondt?*»

Jag studsade. Ett sådant språk hade flickan aldrig förr talat. Jag gick in till mig själf och öfvervägde. I min moderliga välmening hade jag ju velat rädda hennes unga sinne till och med från all vetskap om sådant, som kunde förefalla ekivokt. Men så kom hon själf och talade ödmjukt men bestämdt om »mänsklig rättighet»!

Utaf hvad hon sedan yttrade, förstod jag, att hon utan min vetskap läst åtskilliga böcker, som gifvit henne upplysningar i vissa ämnen, hvilka jag helst önskat ännu länge skulle vara främmande för henne. Jag blef naturligtvis både uppbragt och sorgsen häröfver.

Men jag fann mig. Jag skaffade mig en utmärkt läkarebok, och jag lämnade min dotter denna med befallning, att hon skulle läsa den, emedan jag ansåg, att hon nu som fullvuxen ägde den mänskliga så väl rätten som plikten att känna naturens visa anordningar i allt, som rör människan. Förvånad mottog hon boken, men återlämnade den redan följande dag och såg åtskilligt förlägen ut. Jag fann detta vara en god kur, och jag kan med godt samvete rekommendera den åt andra mödrar, som hafva nyfikna flickor.

Jag har sedan dess allt mer förstätt, att ovetenhet och renhet ej äro ett. För att kunna skilja på godt och ondt, rätt och orätt, är det nödvändigt att hafva litet teori om båda-dera. Endast så bevarar man sig för dåligt inflytande.

En gång satte jag en roman af låg sedlig halt i mina unga döttrars händer och sade dem mina tankar om denna boks innehåll. Jag frågade dem tillika, om de hade lust att själfva öfvertyga sig om hvad som menas med en *dålig* bok. Naturligtvis hade de lust, men mycket snart lämnade de den tillbaka. Till min stora glädje fann jag, att de hade fått nog af en sådan bok, och att de sedan af sig själfva hade nog takt att ej välja erkänt dålig lektyr, äfven om tillgång fanns till sådan.

Utom god berättelselitteratur bör naturligtvis sådan lektyr komma i betraktande, som är ägnad att utvidga flickans kunskaper och insikter, såsom hvarjehanda historiska, biografiska, konst- och litteraturhistoriska verk samt poesi.

FRU K.

MEDELTIDSBILDER. FÖR IDUN
AF A. L.

I.

ROS OCH LILJA.

BLEKA MÅNSTRÅLAR tränga in genom blyinfattade fönsterrutor, leka bland dryckeskannor och silfverfat och bilda slutligen en strålände gloria kring den stolta borgfruns hufvud. Smärt och högest står hon i den djupa fönstermygen, och ögonens drömmande uttryck antyder, att tanken, frigjord från tidens och rummets bojor, följer någon för hjärtat dyrbar på de villande stigar i den stora, okända världen.

Det var i går han lämnade henne, den sköna ynglingen med konungablicken och hjältesinnet, och med tårade ögon, men bäfvande af saligt hopp har hon uttalat välsignelsen öfver honom, som är hennes stolthet och skall blifva hennes ålderdomströst, och på den höga, rena pannan har hon tryckt en lång, en brinnande kyss.

Ja, med fröjd har hon sändt honom åstad till det heligaste land, öfver hvilket himmelens sol lyst, för att kämpa den heligaste strid, som någonsin kämpats med mänskliga vapen, och likväl bäfvar i denna stund hennes själ; bleka dödsfall grina emot henne från alla vinklar och vrår i det halfmörka slottsgemaket, och faror, tusen gånger värre än dödens, te sig med hemsk tydlighet för hennes inre syn.

Så hör hon dörren bakom sig öppnas, och hon frågar sig, om manne vinddraget kommit porten att flyga upp. Men nej! Knappast förmår väl den starkaste stormil upplåta tunga portar af ek!

Full af undran ser den ädla borgfrun i den öppnade dörren en kvinna, hvars drag hon aldrig förr skådat. Klädd i lumpor är hon, sommarens heta vindar ha brynt hennes kinder, lastens stormar ha härjat hennes drag, och den hvita snön har fallit tätt öfver hennes hjässa. Men i de djupt insjunkna ögonen brinner en eld, som ej ens vinterns köld kunnat släcka, och ett drag kring munnen talar ännu hoppets ljufviga språk om sol och vår.

Snart upplåter den gamla kvinnan sin mun och börjar tala. Rösten är ej gäll och sprucken, nej, den genljuder af vapenbråk och sköldeklång.

»Stolts Elisif,» säger hon, »jag vet, hvarför din kind är blek och ditt hjärta bedröfvadt, och jag bringar dig en gåfva, som skall låta dig följa honom, som varit ditt allt, sedan den grymme fiendens svärd beröfvade dig hans fader — följa honom på livets allfarväg, som vore han dig ännu nära.»

Det syntes borgfrun, som om gestalten vid dörren växte, under det den talade, och med en drottningens hållning och åtbörder räckte den gamla stolts Elisif en liljelök och ett rosenkott.

Därpå fortsatte hon:

»Du skall sätta dessa i din trädgård; bland blommande lindar och grönskande bokar skall du sätta dem, och du skall få se telningen frodas och skjuta skott, och ur den gråa löken skall du se en späd liljestängel uppspira, och himmelens herre skall låta dagens sol lysa öfver blomstren och fukta dem med arladagg och serlaregn.

Gif noga akt på tiden, då blomstren slå ut, ty när detta sker, ha din sons fötter för första gången beträdd det heliga landets mark. Och sedan må du ofta betrakta liljan och rosen, ty de skola bära dig vittnesbörd om, huru det går ditt hjärtas älskling i det främmande landet.

Vet, att så länge liljans blad bibehålla sin bländande hvita glans, så länge är din sons riddareära okränkt och hans sköld utan fläck, men ve dig, o moder, om du en dag finner den hvita blomkalcken fläckad och dess blad skrynkade. Dölj då ansiktet i dina händer och gråt — om du kan det — fall bittrare tårar än någonsin förr, fäll skammens och vanärens tårar öfver dina drömmars hjälte.

Men gif också akt på rosen, ty tilläfventyrs behagar det den allsmäktige att låta ett underverk ske med den; tilläfventyrs randas en dag, då du får se den gjuta tårar af blod. Då må du lyfta ditt hufvud högt; då må du höja jubelrop mot skyn till härskarornas Gud och alla heligas Herre, ty då har han nådeligen tillstadt, att din son genom den skönaste död kallats hädan från denna jämmerfulla värld.

Må helgonen välsigna dig! Farväl!»

Ej fullt har borgfrun fattat, hvad den gamlas ord inneburit, förrän denna är försvunnen. Tyst och stilla, som hon kommit, vände hon åter till natten och mörkret därute. Men hennes gåfva höll stolts Elisif i sin hand, och hon satte liljelöken och rosenkottet i sin trädgård. Bland blommande lindar och grönskande bokar satte hon dem, och hon såg telningen frodas och skjuta skott och en späd liljestängel uppspira ur den gråa löken. Och himmelens herre låt dagens sol lysa öfver blomstren och fuktade dem med arladagg och serlaregn.

Så kom den dag, då liljans kalk öppnades, och då solens strålar kysste den nyutspruckna rosens blad. Och himmelen log, och fåglarne sjöngo, och stolts Elisif prisade honom, som är världsalltets skapare och uppehållare.

Hvarje morgon lustvandrade stolts Elisif i trädgården, och hennes kind smektes af vårens vindar; hennes ögon fröjdades af blomstrens färgprakt, och med välbehag inandades hon deras ljufva vällukter. Bäfvande och dock full af glad tillförsikt, nalkades hon sina hjärtebarn, ros och lilja, och när hon såg liljans skimrande hvita glans och rosens friska purpurfärg, fylldes hennes själ med tack och lof. Hon sjönk ned framför den heliga jungfruns bild och nedlade för himladrottningens tron det tackoffer, som behagar henne mest: ett fromt modershjärtas jublande, trosvissa bön.

Ett månharvaf förgick, ja, det förgick två, då kom det förfärliga.

När stolts Elisif en morgon nalkades liljan, finner hon på dess blad en mörk fläck. »Det är endast ett stofgrand, hitfördt af sommarens vind,» säger hon leende för sig själf, och med sin lätta andedräkt söker hon förgöra det. — Men fåfånga, ack, huru fåfånga äro icke hennes ansträngningar!

Från denna stund förlorar himmelen för henne sitt ljus och jorden sin färgprakt; naturens röster förstummas, och sorlet från det rörliga människolifvet omkring henne när henne blott som en meningslös hviskning från en fjärran, okänd värld. Dag och natt hetsas hon af vilda feberdrömmar. Dystra gestalter utan form och färg, en förvirrad fantasi bleka barn omgifva henne beständigt, och skärande röster hviska i hennes öra om en yngling, som säljer sin riddareära för guld och sina faders tro för en kvinnas brännande kyssar.

Så komma samvetskvälerna. Som eld bränna de på hennes hjässa; likt skarpa knifvar sönderskära de hennes hjärta. Hur kan, hur vågar hon tänka något sådant om den, hon närt vid sitt bröst, om den, som på hennes makes knän fått de första begreppen om riddareheder och riddaretrohet. Med uppbyggande af sina yttersta krafter drifver hon tviflets demoner ifrån sig. — Men hon blir så trött, så trött! Det är döden, som kommer, hon vet det, och med glädje igenkänner hon hans lätta fotsteg.

Så förgår åter en tid. Om det är månader eller år, det vet hon ej, och hon vill icke heller veta det. Allt har blifvit henne likgiltigt. Så förmimmer hon en dag midt i det orediga sorlet omkring sig en röst, som hon tror, att hon skulle känna igen, äfven om hon vore bäddad djupt ned i den kalla jorden, dit hon så mycket längtar.

Han har kommit; hennes hjärtas älskling har kommit för att frälsa hennes själ från tviflet och föra henne ut ur dödsduggans dal.

Se, dörren öppnas, och sonen träder öfver hemmets tröskel. Hon springer upp för att skynda honom till mötes. Ögonen stråla med stjärnornas klara glans, och hjärtat slår högt af fröjd. Därpå hejdar hon sig hastigt; dragen hårdna och läpparna bitas krampaktigt samman. Allt hos henne är åter kallt och dödt, såsom det nyss af en mild höstsol begjutna landskapet blir det, när den kalla nordavinden härjande gått däröfver.

Stolts Elisif kastar en enda blick på gestalten framför sig, och i det flämtande skenet från facklorna i väggen ser hon, att hennes värsta aningar besannats. Hvi behöfvas ord, när den förvirrade blicken och de härjade dragen tala ett så förfärande tydligt språk. — Och likväl talar han: »Jag har syndat.» — Orden ljuda genom salen likt klangen af en brusten bäge, och genom det öppna fönstret tränger en dof klagan in.

Är det manne naturens suckan öfver en af jordens förlorade söner?

Då purrades stolts Elisifs bleka kinder, ögonen lysa med onaturlig glans, och läpparna uttala ord, för hemska att återgifva. — Modern förbannar sitt eget kött och blod.

Men sonen rätar på sig; ser sin moder rakt in i ögonen, löser harnesket och blottar ett gapande sår vid hjärtat. Därpå ser han ut genom fönstret. Omedvetet följer moderns blick hans. Den stannar på rosen, hans ros.

»Jag har ånkrat,» säger han med slocknande stämma.

Ögat förlorar sin glans, och han sjunker till golvet.

Hans själ har lämnat det jordiska höljet. Då sker undret. Från rosens blad faller en enda, tung bloddroppe.

Stolts Elisifs drag vekna, och ett saligt leende går öfver hennes läppar. Hon böjer sig ned öfver sonen, stryker det fuktiga håret ur ansiktet, kysser den bleka pannan, och hennes läppar hviska: »Det är försonadt!»

»Försonadt!» upprepa berg och dalar, skog och sjö.

»THE COLLEGE GIRL.»

DEN UNGA engelska kvinnan i vår tid kan i sanning med glädje och stolthet hälsa den nya æra, som uppgått för henne och som åstadkommit en hel revolution i hennes tillvaro. Den unga kvinnan för 40 år sedan med bleka kinder och anemisk fysik och halft utvecklade intelligens har blifvit omdanad till en helt ny varelse med en sund själ i en sund kropp.

Kvinnans sak har haft många okända pionierer, af hvilka dock de flesta dukade under i den ojämna striden mot okunnighet och fördom.

Florence Nightingale var den första kvinna i England, som med metod och kunskaper banade sig en oberoende väg.

År 1845 öppnade professor Maurice klasser för kvinnor uti King's College, hvars rektor han var, och med tillhjälp af Charles Kingsley och andra framstående män grundade han Queen's College, hvilket fick kungligt bref 1848. Bedford College följde strax därpå. — Dessa voro de första läroverk, där högre undervisning meddelades kvinnan. Hennes sak gjorde nu stora framsteg, men till 1856 hade universitetet ej gjort något att bistå sina förkunskaper och själfständighet sträfvanne systrar. År 1867 kommo flera kvinnor från norra England öfverens om föreläsningskurser med universitetslärare. Professor James Stuart gaf den första föreläsningen åt ett auditorium af 670 kvinnor, hvilka med entusiasm, nit, allvar och tacksamhet omfattade det första tillfälle de haft att pröfva sina andliga krafter.

Nu var isen bruten, men ännu hade de ej fast lokal.

Den första början till ett College gjordes af miss Emily Davies vid Girton, beläget midt emellan London och Cambridge och dit professorer lätt kunde komma från båda städerna.

År 1872 öppnades Girton Hall, som den nu står, och Newnham, också i omedelbar närhet af Cambridge, öppnades 1875.

Ordet »Girton girl» har nu blifvit ett »household word». Okunnighetens och fördomens bålverk hafva med stor skicklighet och energi nedrifvits af rörelsens ledare. Kvinnofrågan betraktas nu i ett nytt ljus. Dock finnas tyvärr ännu föräldrar, släktingar och vänner, hvilka anse det vara att beröfva en flicka hennes kvinnlighet att sända henne till College. »The College girl» har varit utsatt för den strängaste kritik och framhållen såsom en varning. Hennes toalett har klandrats och hennes sätt förklarats vara emanciperadt och obefvärdt.

Hurudan mor manne hon blir? Kan en »College girl» servera en kopp te? Kan hon med hjärnan full af matematik och klassikerna nedlåta sig att fullfölja en matmoders enkla och prosaiska plikter? Hvar är hennes behag, kvinnlighet och ömhet?

Sådana frågor höjas ännu af ängsliga och fördomsfulla själar.

Den bästa kur för okunnighetens fördom är ett besök vid ett College.

Låt oss taga Girton, som har ålderns företräde. Det, som först måste frappa en främling därstädes är dess prägel af hemtrefnad och glädtighet.

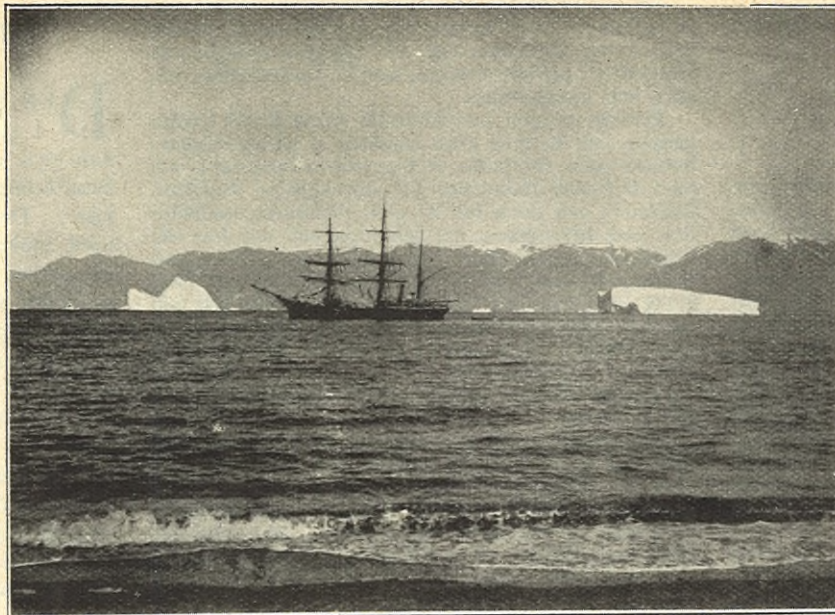
Byggnaden är lång och låg, endast tvänne våningar hög. Stilen är högst oregelbunden och pittoresk med talrika torn och utsprång, slottsläk liksom alla de öfriga »Colleges» i England. En förtjusande och välskött trädgård och park omgifva huset såväl som vidsträckt »lawns», där lawn-tennis, cricket, hockey och golf ifrigt bedrifvas. Om det yttre

gör på den besökande ett behagligt intryck, så gör det inre det i ännu högre grad.

Hvarje studerande disponerar tvänne små rum, sofrum och studierum eller salong, hvilka äro dekorerade mer eller mindre elegant och artistiskt af innehafvarinnan själf. The College består af hvarje elev matta, gardiner, skrifbord, divansbord, länstol, klädsåp och tvänne stolar, så att med tillägg af några konstsaker och »knickknacks» böra dessa trefliga rum tillfredsställa äfven den mest pretentiösa.

Matsal, bibliotek, sällskapsrum, vestibul och korridorer äro möblerade med solid komfort. Laboratoriet skulle göra heder åt hvilken klinik som helst.

Girton bebos af föreståndarinnan och vice föreståndarinnan, 5

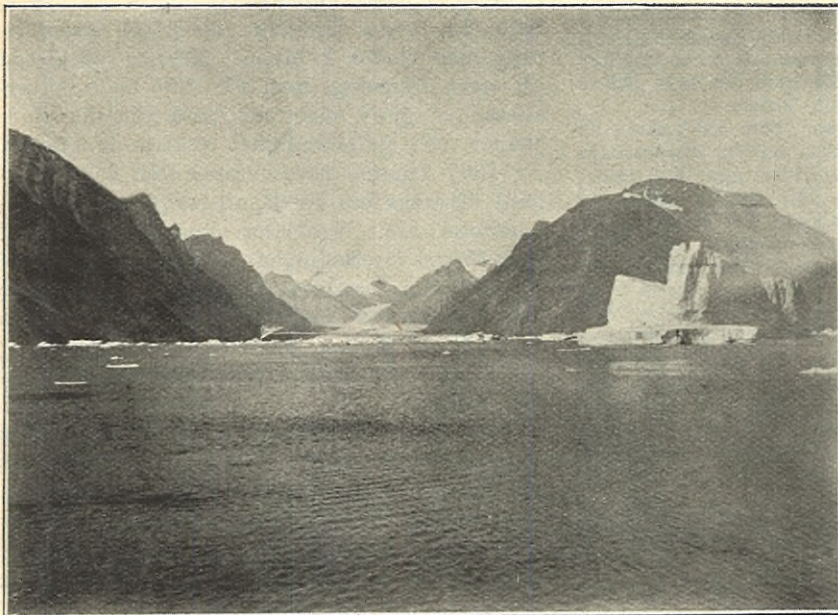

»ANTARCTIC» FÖR ANKAR I FRANS-JOSEFS-FJORD.

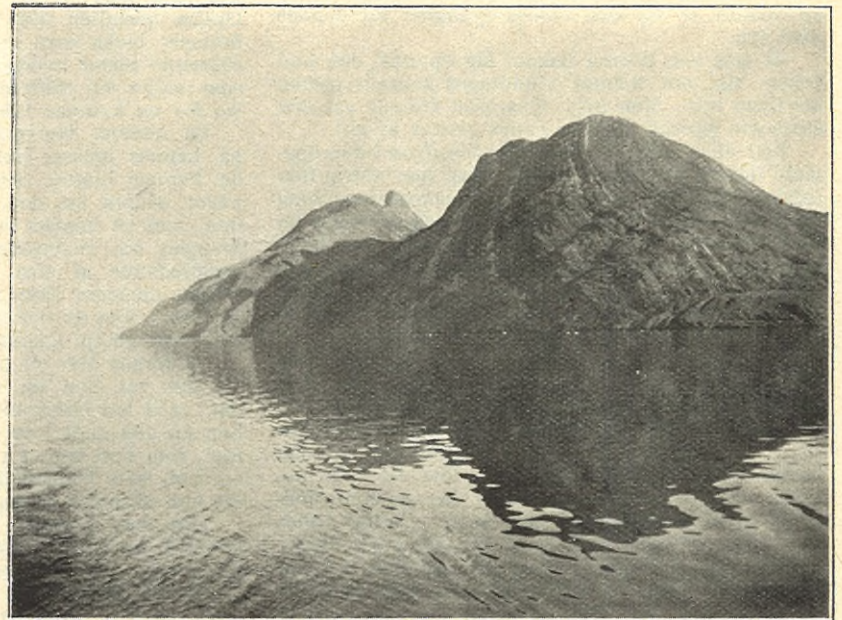
hvilket dessutom icke anses come il faut, dock händer det, att flickorna förlofva sig hemligt under skoltiden, och gifta de sig, sedan båda parterna aflagt student- eller doktorsexamen.»

Studiekursen vid Girton varar 3 år. Det akademiska året är indeladt i trenne terminer. Höstterminen börjar i oktober och varar 9 veckor. Påskterminen börjar i april och varar 8 veckor och vinterterminen börjar i januari och varar 8 veckor. Elever, som önska studera för stipendier, tillåtas att stanna i the College under juli och augusti månader mot särskild afgift.

Den vanliga kursen omfattar: religion, matematik, naturvetenskaper, etik, historia, moderna språk, musik, teori, pedagogik och gymnastik.

DET INRE AF FRANS-JOSEFS-FJORD MED PETERMAN'S SPITZE.

»ANTARCTICS SUND», SOM FÖRBINDER FRANS-JOSEFS- O. KUNG-OSCARS-FJORDARNE.

lärare och 107 elever. En »College girl» i England åtnjuter stor frihet och betungas ej med många skolregler. Hon använder sin dag som hon behagar. Hon intar frukost kl. 8,15, lunch serveras mellan 12—3, middag kl. 6. Te dricker hon i sitt rum, och har hon rättighet att inbjuda vänner och bekanta. Te- och chokoladjudningar gifvas ofta af eleverna. Aftonsamkväm, dramatiska soaréer, konserter och baler gifvas.

Det mest otvungna och hjärtliga förhållande råder mellan lärare och elever.

Miss Clough, Newnhams nyligen aflidna föreståndarinnan, var en fullkomlig mor för sina elever. »Jag uppställer inga regler,» sade hon, »för att ej fresta de tanklösa att bryta dem.» Hennes personliga inflytande och kärleksfulla väsen ersatte reglerna. En ung vän från Aberystwyth, ett vid hafvet härligt beläget College i Wales, skrifver:

»'College life' är skönt. Vi bo i förtjusande rum, åtnjuta trefligt och glädt hemlif, fullkomlig frihet, men vi hafva styft arbete. Här bo 150 manliga och 45 kvinnliga elever. De hafva särskilda boningshus, men deltaga gemensamt i undervisningen. Här bo också 15

KUNG-OSCARS-FJORD MED »RUTHS Ö».

professorer, hvilka utom lektionerna leda våra diskussioner och debatter, som spela en mycket viktig roll.

Deltagarne uppfordras ibland att tala oförberedt under 5 minuter öfver angifvet ämne. Professorerna deltaga i teaterföreställningarna, och äro de icke för goda att dansa med oss.

Vi hafva ingen tid 'to flirt' med herrarne,

Eleven emottages med få undantag vid 18 års ålder. Hon pålägges icke något tryck eller tvång, emedan hon anses vara ansvarig för sina göranden och låtanden.

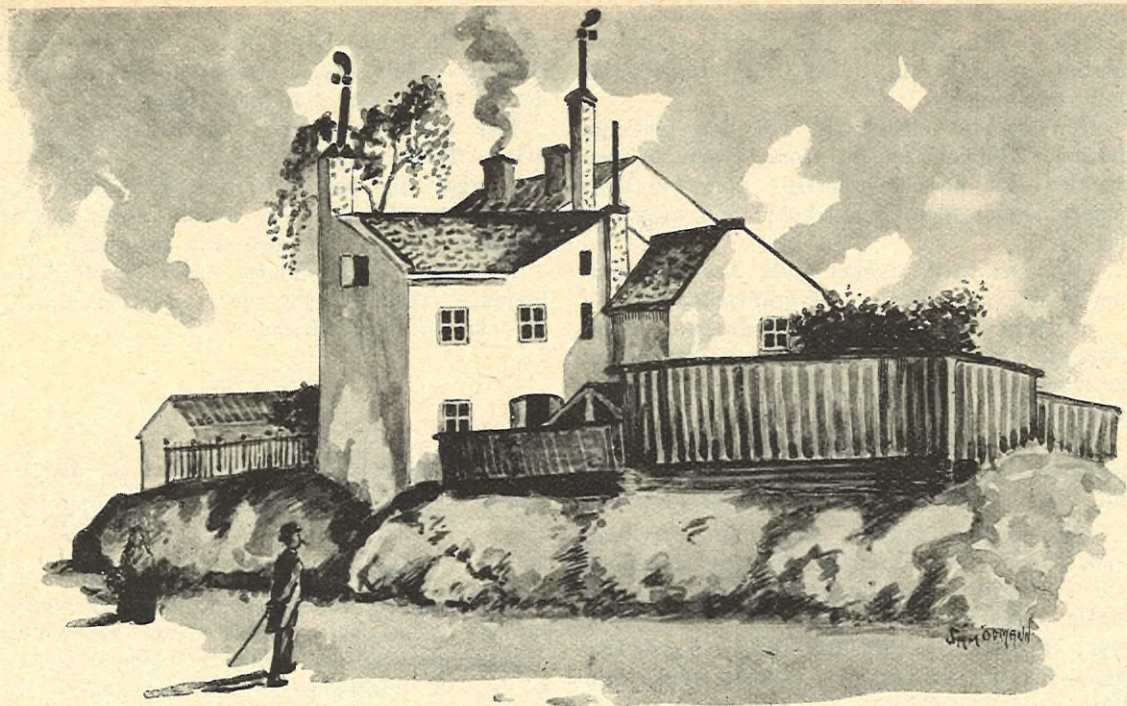
Diskussionsmöten äga ofta med tillbörlig högtidlighet rum. Salen dekorerats med växter, blommor, byster och flaggor. En gång om året inbjudes Newnhams »Debating Society», då skarpa skärmytslingar äga rum. Religion och politik äro förbjudna diskussionsämnen.

Den, som haft nöjet höra de politiska ledarinnorna i London, doktorer och jurister från Newham och Girton, förvånas ej mer öfver deras värtalighet och klara och koncisa framställningssätt, där man vet, hvilken förträfflig förberedelsekurs de undergått.

Girton har också flere olikartade klubbar, bibelklasser och en brandkår, den senare en mycket viktig inrättning.

Flickorna äro indelade i trenne kårer, hvarje kår med en kapten och tvänne löjtnanter. Där finnes dessutom en hufvudkapten med kommando öfver alla 3 kårerna.

Hvarje vecka dragas sprutorna och pumparne fram, och hela kåren exerceras i s. k. »torr exercis». En gång om året hafva de

DET STOCKHOLM SOM GÅR: HÖRNET AF PÄRLSTICKARGRÄND OCH THULEGATAN.

»våt exercis». Om sommaren öfva de sig att klättra ned genom fönstren medels rep. Brandkårens chef i London har undervisat dem, huru de på det mest praktiska sätt skola använda repet såsom räddningsapparat. När Girtons brandkärchef slår allarm, måste hvarje elev vid vite af 1 shilling rusa ut.

Alla Colleges i England äro rika på stipendier. Girton beviljar sådana från £ 20—75 pr år för 3 år. Terminsavgiften är £ 35. Holloway College, som stiftades i filantropiskt syfte af den genom de bekanta »Hollowaypillerna» enormt rike mr Holloway för att bereda billig uppfostran åt mindre bemedlade, kostar £ 90 pr år, och på det halft österländska palatset har användts fabulösa summor. Jag måste tillägga om Girton, att för dem, hvilka ej disponera erforderliga £ 35 pr termin, bereder the College tillfälle till lån på fördelaktiga villkor. RACHEL JOHNSON.

bilden slutligen befinna vi oss vid själfva Kung-Oscars-fjorden. Den vackra ön i dess midt är *Ruths ö*, hvilken fått namn efter professor Nathorsts dotter, då den upptäcktes just på fröken N:s sjuttonde födelsedag.

VÅRA ILLUSTRATIONER.

DET STOCKHOLM SOM GÅR OCH DET STOCKHOLM SOM KOMMER. Det Stockholm som går är, som hvarje genuin stockholmare nog har sig bekant, de aflägsna malmarnes pittoreska ruckel, hvilka numera, det ena efter det andra, hastigt skatta åt förgängelsen.

Det för ett snart svunnet Stockholm karaktäristiska hus, hvilket vi meddela i vårt dagsnummer, är ännu till finnandes på bergsknallarne vid den gamla Pärilstickaregränden, där den nya Thulegatan, luftig, rak och banal som de flesta nya gator, stryker fram. Om några månader skall den lilla gården med sin gröna täppa bakom planket vara försvunnen — och hufvudstaden har en pittoresk plats mindre och en hyreskasern mer.

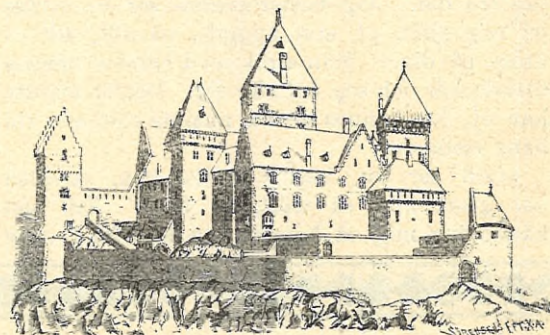
Från det Stockholm, som kommer, bringa vi i dag ock en bild. Det är en exteriör — jämte en liten interiör — af den nybyggda Södermalms saluhall, som öppnas den 1 närstundande oktober. Saluhallen, belägen Hornsgatan nr 54, är uppförd efter ritningar af arkitekterna Ullrich och Hallquist och utgör med sin verkningsfulla och ståtliga fasad en verklig prydnad för sin plats, liksom den för hela sin stadsdel betecknar ett afsevärdt steg framåt mot modern storstadsutveckling.

DET URGAMLA FÄSTET AKERSHUS invid Kristiania skall restaureras, ty det tillhör den rad af äldriga riddarborgar, hvilkas remnor efter genomgångna strider äro lika många runor i häfderna, och hvilka murar nationerna därför sätta sin heder i att vidmakthålla.

Norges öden under sex århundraden äro till stor del förknippade med det grånade Akershus.

Det var där, som norske konungen Hakon gaf lysande fester för de svenska hertigarne Erik och Valdemar och lofvade den förstnämnde sin späda dotter Ingeborg till gemål. Men då konungen bröt detta sitt löfte till förmån för den svenska konung Birgers son, Magnus, belägrade hertig Erik Akershus, som han emellertid ej lyckades intaga. Sedan dess utstod det starka fästet under seklernas lopp en mängd belägringar och intogs en gång af den mäktige Knut Alfsson af Tre Rosor, men måste åter gifva sig, då denne blef mördad 1502.

År 1716 belägrades fästet af Karl XII, som dock af brist på belägringsartilleri ej lyckades intaga detsamma. Sedan dess ha de gamla murarne ej haft att trotsa några fiendliga anfall, och fästningsverken hafva därför efter hand blifvit till stor del

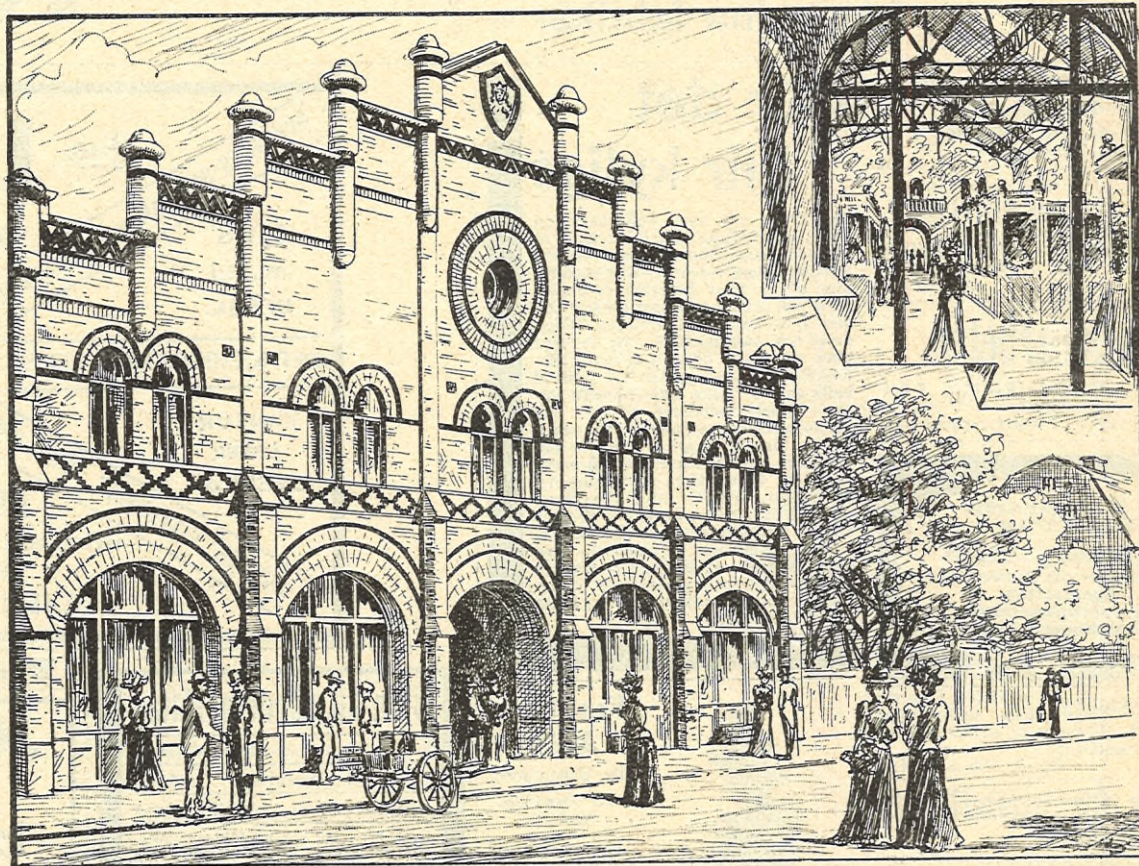
AKERSHUS FÄSTNING ENLIGT ARKITEKTEN BLIX'S RESTAURATIONSFÖRSLAG.

nedrifna på den mot land liggande sidan, under det de, som vette åt sjösidan, utgöra vackra spatsergångar. För att anskaffa medel till den nu föreslagna restaureringen af fästet, har den norska

FRÅN ANTARCTICS FÄRD.

»ANTARCTIC» har nu återvänt från sommarens polarexpedition till Grönlands ostkust, tyvärr visserligen utan att ha funnit något spår efter André, men med synnerligen rika och betydelsefulla vetenskapliga resultat. Bland dessa kunna i främsta rummet nämnas upptäckten och kartläggandet af ett hittills alldeles okänt, vidt utgrenadt fjordsystem mellan 72:a och 73:e breddgraderna, af hvilket den betydligaste efter vår konung uppkallades *Kung-Oscars-fjorden*. Vidare har Frans-Josefs-fjorden — i hvars omgifningar de egentliga André efterforskningarna verkställdes — änyo kartlagts, hvarvid viktiga beriktiganden af tidigare felaktigheter skedde.

Genom godhetsfullt tillmötesgående från expeditionens frejdade chef, professor Nathorst, är Idun i dag i tillfälle att, först af alla, efter expeditionens egna, af jägmästar E. Nilson tagna originalfotografier bjuda sin läsekrets på några intressanta afbildningar från dessa arktiska farvatten, där svensk forskning nu änyo samlat ära kring fosterlandets namn. På en af dem se vi Antarctic ankrad i Frans Josefs fjord, omgifven af väldiga isberg. En annan framställer det inre af samma fjord med de s. k. Peterman Spitze. Den tredje bilden ger en vy från *Antarctics sund*, som förbinder den nyssnämnda fjorden med *Kung-Oscars-fjorden*. På den fjärde

DET STOCKHOLM SOM KOMMER: SÖDERMALMS NYA SALUHALL, SOM ÖPPNAS DEN 1 OKTOBER.

hufvudstaden i dessa dagar afhållit en ståtlig historisk fest med praktfulla processioner, turneringar, basar, idrottslekar o. s. v. och hvori den norska hufvudstadsbefolkningen med verklig hänförelse deltagit.

Det tilltalande restaureringsförslaget, som finnes återgifvet i vårt dagsnummer, är utarbetadt af arkitekten Blix, och med kännedom om normmäns entusiasm och handlingskraft i nationella angelägenheter kan man antaga, att förslaget realiserande ej särdeles länge skall låta vänta på sig.

SKILDA VÄGAR. FÖR IDUN AF ISA.

SLUT FRÅN FÖREG. N.R.

HON LADE SIG på knä vid hans stol. »Säg icke så,» bad hon. »Genom Guds makt och kärlek först och sedan genom din egen viljekraft har du segrat. En själ sådan som din kan icke gå under, den måste verka, måste utveckla sina stora, sköna gåfvor. Du skall åter vakna upp, Arvid, du har blott sovit en tid; vi skola hoppas, att sömnen gifvit dig nytt mod och stärkta krafter. Dina böcker skola åter fortsätta att sända nya, ädla och genomgripande sanningar ut i världen. Du har så mycket att uträtta; så mycken makt är lagd i din hand.»

»Du säger det, min älskling, och då måste jag tro det. Jag tviflar annars, ser du, tviflar på mig själf, på min uppgift, på allt, allt — utom på dig.» Han strök med handen hennes blonda hår och såg framför sig. Därför märkte han ej, hur hennes sänkta ansikte rodnade vid hans sista ord.

»Och ser du, barn,» fortfor han, »striden har gjort mig så trött, så trött. Till sist kände jag mig så hopplös, så förtviflad. Jag

hörde mina motståndares hånande, oförstående skrätt — och det blef så mörkt och besynnerligt omkring mig... Säg mig, Ingrid, var jag vansinnig?»

Hon ryckte häftigt till vid den plötsliga frågan. Blicken ur de stora, svarta ögonen tycktes läsa hennes innersta. Hon tog hans magra, hvita hand och tryckte den mot sina ögon.

»Du har varit mycket sjuk, Arvid,» stamade hon, »grubbel... öfveranstängning.»

»Se mig i ögonen, barn,» sade han nästan strängt, »jag vet, att du ej kan bedraga. Jag är stark nog att nu höra det. Ingrid, var jag vansinnig?»

Hon lyfte sitt ansikte mot honom. »Min stackars vän, du var det. Men det är öfver nu, Arvid, Gud vare lofvad, det är öfver.»

»Jag anade detta,» sade han förtviflad. »Ja, det är öfver, men det förfärliga har dock varit. Ingrid, min ljufva, älskliga lilla solstråle, inser du inte, hvad detta vill säga för mig? Förstår du, att jag nu ej längre kan hålla dig bunden vid mig, att du aldrig kan blifva min hustru?»

Åter sänktes det blonda hufvudet djupt ned, det strålade hastigt till i de mörka ögonen. Men blott ett ögonblick.

»Tala icke så, Arvid, hur skulle jag kunna lämna dig? Nu är sommaren inne, och du skall komma ut och återvinna dina krafter fullständigt, och jag skall aldrig vika från din sida. Du är snart frisk igen och kan börja ditt lif på nytt. Tro mig, Arvid, om du än på dina knän både mig gå, så stannade jag kvar hos dig. Åh, Arvid, du skall se, hvilken utmärkt sjuksköterska du skall få i mig under sommaren.»

Han böjde sig ned och kysste hennes panna. »Hade du gått, barn, hade det sista ljuset slocknat. Det börjar vakna inom mig nu; det är lifvet, som kommer tillbaka.»

Han tog hennes ansikte mellan sina händer. »Gud förlåte mig, att jag så här i självviskhet tager dig bort från ljuset, glädjen och ungdomen, dit du hör, hit in i mitt mörka sjukrum. Du är så blek, min älskling.»

Hon log ett strålände, mildt leende emot honom. »Här trifs jag bäst,» sade hon enkelt, »det är för ljuset därute.»

VID HVILKEN ÅLDER SLÅ MÄNNEN MEST AN PÅ KVINNORNA?

EN LONDONTIDNING framställde för någon tid sedan denna fråga till besvarende. Allmänheten kastade sig öfver den, debatterade den och gjorde ett stort nummer af den till tidningens fromma och dess utgifvares belåtenhet.

Slutresultatet af striden var det, att en man, för att i kvinnornas ögon vara riktigt tilltalande, bör vara öfver trettio och under fyrtiofem år. Öfver trettio, emedan han då, om han ej är en alldeles omöjlig person, öfvervunnit den egoism, som i mer eller mindre hög grad besjalar honom under ett föregående skede, emedan han då vanligen upphört att öfverskatta sig själf och sina egenskaper och börjat intressera sig för andras personlighet och åsikter. Vid denna tidpunkt i sitt lif har han lefvat och älskat och förvärfvat erfarenhet — ett behag, som växer långsamt liksom

Henneberg-Siden

— endast äkta, när det införskrifves direkt från mina fabriker —

svart, hvitt och kulört från 65 öre till kr. 16: 45 pr meter — slät, randig, rutig, fasonerad, damast m. m. (cirka 240 olika kvalitéter och 2,000 olika färger, mönster m. m.).

Siden-Damast..... fr. 90 öre—16,45
Siden-Bastyger pr robe » kr. 12,30—58,80
Siden-Foulard, tryckt, » 85 öre—3,85

Bal-Siden..... fr. 65 öre—16,45
Siden-Grenadin... » 90 öre—8,65
Siden-Bengalin... » kr. 1,75—8,35

pr mtr. Siden-Armüres, Monopols, Crisalliques, Moire antique, Duchesse, Princesse, Moscovite, Marcellines, siden till täcken och flaggor m. m. Porto- och tullfritt till hemmet. Profver och katalog omgående. Dubbelt porto till Schweiz.

G. Hennebergs Siden-Fabrik, Zürich.
(K. & K. Hofleverantör.)

Tandläkare TOM von HALL.
— 15 Stureplan 15. —
Hvard. 10—2, 5—6. Helgd. 10—12.
Allm. Telefon 58 48.

Inf. gen. Red. af Läkarförteckningen.
D:r MAGNUS PONTIN.
Smålandsgatan 20.
Kl. half 11 o. half 3. A. t. 152 90. Riks 41 33.
Företrädesvis: Mag-, Tarm- och Kvinmo-
sjukdomar. (G. 88446)

Damhårarbeten.

Peruker, Benor, Flätor, Länkar m. m. i tusental hos Herr och Fru **E. MALMBERG**, 53 Klarabergsgatan 58.

C. E. Lagerström
Stockholm
Frejmagasinet
Sybehörs- och Modeaffär.
Specialitet:
Garneringsartiklar
till klädningar o. kappor.

För f. miljedöttrar meddelas i privat hem undervisning i klädsömnad. Eleverna sy endast eget arbete. Riddaregatan 60 I.
(519) Fru V. HALLMAN.

Nyhet för hushållen!

Hoffmans patenterade
Kaffekvarn och Köttkvarn

hafva stora fördelar framför andra. De äro skarpa, lättgående och varaktiga. Säljas hos hvarje väl försedd järnhandlare och bosättningsmagasin, samt hos tillverkaren **Söderbloms Bolag**, Eskilstuna.

När det blir kyligt

smakar en god kopp kaffe bättre än eljest, synnerligast om Edert kaffe är blandadt med **Stockholms Kaffe-Aktiebolags** berömda **Intubikaffe**, som af de mest framstående professorer och läkare erkännes att som tillsats göra kaffet **hälsosamt**, billigt, drygt och välsmakande, och skyddar man sig äfven därigenom mot kaffe-förgiftning, som uppstår vid bruk af kaffe enbart. Detta **Intubikaffe** säljes i hvarje välordnad speceri- och diversehandel i paketer å 25 och å 10 öre, men bör man akta sig för alla värdelösa efterapningar, som gå under namn af äkta, prima eller andra benämningar, hvarför man bör efterse att å hvarje paket är tryckt firmans namn, **Stockholms Kaffe-Aktiebolag**, samt dess fabriksmärke med ordet **Patent**, ty endast dessa äro verkligt äkta och garanterade att innehålla den hälsosammaste och bästa kaffetillsättning.

Fru Örn's Atelier

för Damtoiletten,
19 Tunnelg.
Stockholm,

rekommenderas i benägen åtanke. Välkänd elegant snitt till moderata priser. Finaste rekommendationer öfver hela landet. Förfrågningar besvaras omgående. 2

Utan att söndersprättas

kemiskt tvättas eller färgas alla slags Herr- och Damkläder, Gardiner, Broderier m. m. och bli som nya igen. Fort, väl och till billigaste pris.

Norrköpings Ullspinneris

Kemiska Tvättanstalt
7 Slöjdgatan 7
14 Hollandaregatan 14,
A. T. 70 96. Stockholm.

1899- **LJUS** -1900

SVERIGES SKOGAR och SKOGSBRUK. SVERIGES VÄXTVÄRLD.

LJUS' MUSEI BESÖK. LJUS' FAMILJE ATLAS.

DET NITTONDE ÅRHUNDRADET. 10 ÖRE i veckan. EFTER MOSKVAS BRAND.

KARTOR ÖFVER SVERIGE. SVENSK VITTERHET 1850—1900. SVERIGES DJURVÄRLD och JAKT.

VÅR JORD.

PRENUMERATION
verkställes i närmaste bokläda, tidningskontor och postanstalt eller på **EXPEDITIONEN AF LJUS.**

Bästa bröst-karameller äro de Canabe.

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.
Stenkol, Cokes,
1:ma maskinkrossad Anthracit,

bästa bränsle för illuminationskaminer och värmenecessärer.
Allm. tel. 22 88. Kontor: 22 Skeppsbron 22. Rikstelefon 427.
Allm. tel. 60 19. Försäljning: 5 Strandvägen 5. Rikstelefon 22 28.
Allm. tel. 61 98. Filial: 1 Parmmätaregatan 1. Rikstelefon 20 12.

Köp alltid radiatorsmör!

vinet uppför muren, men som starkt påverkar kvinnans fantasi.

När mannen hunnit öfver trettio, har han lärt själfbehärskning, första steget till att kunna behärska andra. Och om det är något, den stolta, fria, själfständiga, ofjättrade nutidskvinnan älskar, är det att finna sig behärskad. Vidare kan hon uppbjuda all sin förmåga att vara älskvärd, utan att märka, att det inverkar på honom, och detta är oemotståndligt för henne. En ynglings beundran vinnes med några blickar och ett leende, men då hvilken flicka som helst och den ena efter den andra kan erhålla samma tribut lika lätt, är den ej mycket värd. Den trettiofemåriga mannen däremot skänker sin kärlek åt en personlighet, ej åt ett leende väsen i kjortlar, och därför blir denna kärlek så uppskattad.

Öfver trettio således, men under fyrtiofem. Vid denna senare tidpunkt är mannen benägen att återtaga några af de karaktärsdrag, som utmärkte hans ungdom. Han blir allt för lätt tillfredsställd, hans beundran är för lättköpt för att vara mycket värd. Hans intresse för andra är i aftagande, egoismen i tilltagande. Hans ungdomlighet är borta och med den den nimbus, som omgivit honom. Med korpulens och försiktighet förflyttas han in i medelålderns och hvardaglighetens område, förlorar sina förutsättningar som hjälte och blir blott och bart en kugge i det stora samhällsmaskineriet.

Ja, så långt den engelska damvärldens utlåtande! *Hvad säga nu de svenska kvinnorna, Iduns läsarinor, om saken?*

SVENSKA TEATERN bjöd i förra veckan på en ny premiére, som upptog fyra-akts-komedien »Stora syster» af Jules Lemaitre, ett blixtrande kvickt stycke, hvarti skröpligheten hos andans män och den erotiska kärlekens många griller, påfund och vanskligheter dansa som brokiga snurror under ironiens susande tagelpiska.

Intressant i sin anläggning, i sin karaktärsmåling och handlingsutveckling, äger stycket därjämte en spännvidd, som låter det omfatta lidelsens och allvarets patos vid sidan af lustspelets kvicka replikfäktning och farsens uppsluppna skälmeri.

De många och i flere fall synnerligen tacksamma rollerna återgåfvos i allmänhet omsorgsfullt och med intresse af de olika artisterna. Hrr *Riegos* och *Olssons* båda prästtyper voro ett par väl utmejslade figurer, och hr *Lindbergs* Dursay fick särskildt i sista aktens präktiga frieriscen medryckande lif och värme; likaså tedde sig hr *Sternwalls* rådman Müller anmärkningsvärdt bra, och hr *Johanson* var en vacker husarlöjtnant, men tyvärr en ovanligt dålig repliksägare. På spinsidan hafva vi att främst anteckna fru *Sandell* i »Stora systers» ytterst komplicerade roll, som, burens af hennes intelligenta och hjärterika temperament, blef en liten triumf för den utmärkte artisten. Fröken *Lundqvist* som en af hennes systrar hade likaledes flere lyckliga scener, och i fröken *Håkanson* fick publiken nu på allvar se en lofvande ingenue, som med god ledning och under förutsättning, att hon ej låter applåderna kollra bort sig, med tiden torde blifva en scenisk kraft att räkna med.

För öfrigt utfylldes spellistan af dir. Ranfts allra yngsta garde — käckta, friska och intagande ungdomar, som ännu ej förtjänat sporrarne, men som måhända en vacker dag komma att göra det.

VASATEATERN har i veckan återupptagit Millöckers populära operett »Tiggarestudenten» och med densamma gjort en framgång, som bevisar, att

HYLIN & COS

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HELIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med

GULDMEALJ

Försäljes i våra butiker

8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16

A. T. 64 69.

A. T. 24 97

samt hos alla finare Parfymhandlande i riket.

full lifskraft ännu bor i de välkända rytmerna. Detta torde ej minst kunna tillskrifvas titelrollens innehafvare, en åtminstone för Stockholms scenen ny sångare hr *Schücker*, som med en vacker, stark och klangfull tenor samt en ledig aktion lifligt slog an på premiérepublikens och hyllades med motsvarande bifall. De högförnäma unga polskorna ha i fröknarna *Frisch* och *Grünberg* täcka representanter, och i guvernör Ollendorfs burleska skepelse gör sig hr *Ringwalls* bastanta komik väl gällande. Det hela går med fart och kläm, uppsättningen är fräsch och vacker, och ingen torde därför ångra att upplifva en gammal bekantskap med denna den nyaste bland »tiggarestudenterna».

EMIL SJÖGRENS ROMANSÄFTON har föranlett oss att å annat ställe i detta nummer meddela en bild af den celebre tondiktaren vid flygeln. Som text härtill har den framstående musikkritikern Vilhelm Peterson-Berger skrivit en intressant skildring af ett besök hemma hos kompositören. För själfva romansäftonen, å hvars program förekommo flere nya kompositioner, hinna vi redogöra först i ett följande nummer.

Wettergrens Manufakturaffär,

— Göteborg —

sänder på begäran och franko direkt till förbrukare provfer på säsongens nyheter i

Klädningsstyger

i siden och ylle.

Rikstel. 1781.

Begär provfer!

Köp Helsingborgs Galoscher,

billigare, men i alla afseenden fullt jämförliga med ryska. (S. T. A. H. 4529)

Husmodersskolan,

hvars uppgift är att å unga kvinnor ur de bildade klasserna lämna teoretisk och praktisk undervisning i matlagning och öfriga detaljer vid hemmets skötsel, har åter börjat sin kurs den 15 september.

Nya anmälningar emottagas.

Läroämnen äro:

Hälsolära, födoämneslära, praktisk matlagning, hushållets ekonomi.

Lokal: Drottninggatan 67, 1 tr.

Fru **Carolina Lilljekvist,**

Föreståndarinna.

Prospekt tillhandahålles äfven genom Fredrika-Bremer-Förbundet, Stockholm.

Engelska

Dam-Filthattar.

— Nya modeller. —

JOHN SÖRMAN,

Magasin för engelska och franska varor.

4 Regeringsgatan 4.

Lars Monténs Neutrala Kärntvål till ylletvätt och Oleintvål till linnetvätt användes lämpligast sålunda:

1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid ylletvätt böra såväl lösningen som sköljvatnet hafva 36 å 38 grader. Finnas hos de flesta specierhandlare samt i mina butiker. Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897. N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 S:t Paulsgatan.

Via postlinien SASSNITZ—TRELLEBORG

förmedlas den snabbaste förbindelsen till kontinenten medelst de stora, elegant och bekvämt inredda *Kjulångarne Sosa* och *Germania* samt propellerångarne *Ros* och *Imperator*. OBS! Endast en tullbehandling! Vidare genom von Essen & Frick, Malmö, Kontinentkontoret, Trelleborg, och *Stockholms Resebureau*, Stockholm, genom hvilken senare biljetter för resor öfver hela världen tillhandahållas. Svenska rundresbiljetter utlämnas genast utan tillägg af provision.

Smycken
med briljanter o. pärlor och kulörta stenar, modernaste och största urval till billigaste pris hos
K. ANDERSON,
Hofjuvelerare,
i Jakobstorg 1.

Barmhertighet!

(Ann. inne blott 1 gång.) En djupt bekymrad maka ber välvillig person om lån å 1800 kr. för mannen (ortentl. Statens tjänstem.) för 2 barns uppfostran. Obs! Intet svek, referens., säkerhet, amort. ränta. Godh. svar genast till Hjälps., adr. S. Gumæli annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Gör en god gerning!

EN BILDAD flicka, som ämnar genomgå handelsakademi i Hamburg för att stulera språk, önskar till sällskap och kamrat en flicka, som vore hägad genomgå densamma. Svar svarast till »Kamrat», Norrköping p. r. (651)

Korpulenta personer

kunna inom några veckor blifva befriade från sin fetma. Ett säkert och varaktigt medel. Fullkomligt ofarligt. Ingen dietförändring nödig. Erhålles genom fru Lindström, Coria St., Elimå, Finland. Bref besvaras, å porto bifogas.

Högstedt & Co

32 Regeringsgatan 32 — Stockholm —
Specialitet:
Bordeaux- & Bourgogne-viner
Billiga priser.

Pianolektioner

läsas efter Hr Richard Anderssons metod. 10 kr. för timme. Närmare underrättelse musikdirektör Levy, Banérg. 7, n. b. (G. 88127)

Vackraste rumsprydnader

äro dekorationsväxter!

Särskildt praktfulla

Dracaenor

till pris å 1:50, 2:—, 2:50, 3:— kronor pr styck.

Hållbara under många år i boningsrum! Nu är rätta tiden för inköp!

Omsorgsfull inpackning gratis.

Svenska Pildlings- och Trädgårds-Aktiebolaget.

Rikstel. 14. Norrtelje Allm. tel. 2.

Örebro Kex

Bäst! * Billigast!

Säljes hos herrar Specerl-, Dellkatess- och Kaffehandlande.

Nestlé's Barnmjöl.

Bästa näringsmedel för barn.

30-årig framgång.

Säljes på alla apotek. Partiförsäljning Instruktionsapoteket Nordstjernan. Prof gratis från HECTOR & Co., Skeppsbron 18, Stockholm.

Aktiebolaget

Stockholms Handelsbanks

Notariatafdelning

åtager sig under bankens ansvar förvaring och vård af alla slags värdepapper, förvaltning af kassors och enskilda personers medel samt utredning af sterbhus;

uppsätter och granskar testamenter, kontrakt och andra legala handlingar;

förmedlar köp och försäljning af värdepapper samt lämnar råd och upplysningar vid kapitalplacering.

Expeditionstid kl. 10—4.

5 Jakobsgatan 5.

Fr. o. m. den 1 oktober 1899:

8 Arsenalsgatan 8.

Gymnastikens Vänner

börjar sina öfningar tisdagen den 3:e okt. kl. 7,30 e. m. i Ateneums Gymnastiksal, Kungsg. 2. Nya anmälningar emottagas vid öfningarna tisdagar och fredagar. (653)

Våra barns fostran och vård

På Hälsovännens förlag å 2,25 kr.
af prof. SEV. RIBBING, 2:dra uppl., med författarens porträtt och 24 teckningar. »Boken borde finnas i hvarje hem och litigt studeras». (Sv. Sändebudet.) »Om man nu icke anser våra barns fostran och vård i både fysiskt och psykiskt hänseende vara värd 2 kr. och 25 öre — ja, då kunna vi icke göra något däråt.» (Hemlandsposten.)

Husmodrar!
Spara
är lösen för hvarje husmoder med en begränsad hushållspenning!
Huru göra en verkligt stor besparing? Jo, använd den i Edra hushåll Pellerins Margarin, Göteborg, som är bäst, drygast och billigast!

FRU ADA FALLSTEDT
examin. lärarinna, elev af Madame Marchesi, meddelar sängundervisning. Anmälningstid 3-4 e. m. Rådmanng. 3, 2 tr. (631)

Två väl möblerade rum,
med eller utan inackordering önskas från den 1 okt. Läget helst norr. Svar till »H. B.», Iduns byrå. (549)

Fotfilalar.
Dessa s. k. fotfilalar, för liktornar och bårdnader, rekommenderas af läkare. Säljas från 25 öre stycket i C. F. Dufvas butik, Drottninggatan 41. (542)

Ett privat hem för epileptiska sinnesslöa barn
är af undertecknad öppnadt vid Hufvudsta. Endast ett fåtal barn mottagas. Postadr. Eriksro. Hufvudsta, Sundbyberg. Rikst. Sundbyberg 32. MARIA LINDH.

Sydsvenska Kredit-Aktie-Bolaget,
Stockholm, Fredsgatan 24.
(Fonder kr. 4,215,000)
Deposition 5 %
Kapitalräkning 5 %
Sparkasseräkning 5 %
Upp- & Afskrifning 3 %

FÖRVARINGSFACK
uthyras af
AKTIEBOLAGET
STOCKHOLMS HANDELSBANK
8 Arsenalsgatan 8.

Aktiebolaget Sundsvalls Handelsbank,
Gustaf Adolfs Torg n:r 14,
godtgör å sparkasseräkning 5 %
Å hvarje bok kan lyftas intill kr. 1,000 i månaden utan särskild uppsägning.

Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
Drottninggatan 6.
Hushållräkning 5 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Sparkasseräkning
Räntegodtgörelse 5 proc.
I landsorten boende torde hänvända sig direkt till banken.

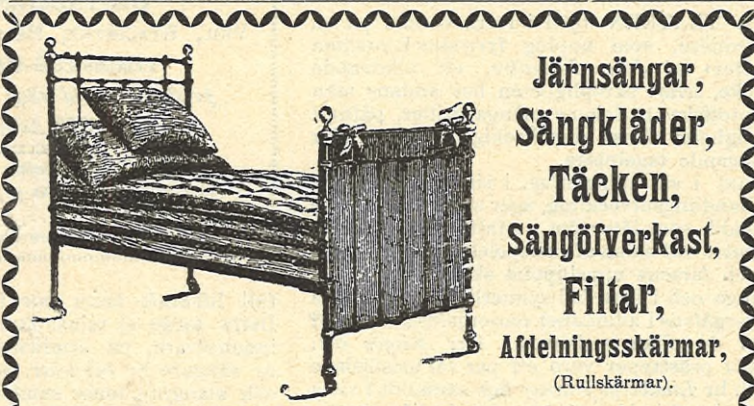
Aktiebolaget Stockholms Diskontobank
I Regeringsgatan 1.

Haga Trädgårds
växtförsäljning
i n:r 9 Biblioteksgatan fortgår ännu några dagar och påpeka vi de fördelar, som erbjudas växtvännerna, att af så stort förråd, som där finnes exponerat, utvälja lämpliga och vackra exemplar för sina våningar.

Sidentyger

till fabrikspriser franko och tullfritt

Järnsängar, Sängkläder, Täcken, Sängöfverkast, Filtar, Afdelningskärrmar,
(Rullskärrmar).
Alla sängkläder tillverkas af prima material omsorgsfullt å egen verkstad. — Priskuranter sändas franko på begäran.
Order å minst 25 kr., förutom Sängar och Sängkläder, hvarå order å minst 250 kr. levereras fritt vid närmaste järnvägs- eller ångbåtsstation.

K. M. Lundberg,
STOCKHOLM.

Aktiebolaget Gardin-Magasinet.
Specialaffär för GARDINER och afpassade MATTOR.
Profver sändas till landsorten.
Stureplan 2. Stockholm.

Aktiebolaget Londoner-Skrädderi-Etablissementets
Nya Damskrädderi Afdelning
Specialité:
Tailor-Made promenad- och rid-dräkter samt jacketter.
9 Regeringsgatan 9, 1 tr.

LEDIGA PLATSER
LÄRARINNA!
En snäll, helst musikalisk flicka med seminariebildning, som vill åtaga sig undervisa en 7-års gosse samt dessutom något deltaga i kontorsgöromål erhåller plats den 1:sta eller 15:de instundande oktober om anmälan jämte fotografi insändes till handl. C. W. Lindbom, Winslöf. (659)

LÄRARINNA,
(från godt hem) erhåller plats för att läsa med, värda och sysselsätta en 6 års flicka. Ett glad och kärleksfullt sätt fordras samt goda rekommendationer. Man hänvända sig till Fru H. Stjernswärd å Areslöf pr Vinnö. (637)

Kvinnligt biträde,
allvarsam och ordentlig, med något års vana i garn- och väfnads-handel, erhåller plats omkring 1:sta okt. Svar jämte fotografi sändas under adress: Fru Hanna Jacobsson Sala. (612)

EN BILDAD, anspråkslös, arbetsam och duglig flicka, kunnig i matl., bakn., väfnad och i öfrigt alla andra landtliga sysslor, erhåller plats som husmoders hjälpre och sällskap, den 1:sta november, om snart svar sändes till Fru Anna Hammar, Alle-rums prästgård. (649)

i svart, hvitt och kulört, till bal, sällskaps- och promenadtoiletter i största urval. Sändas direkt till privatpersoner meter- och styckevis från 50 öre till 20 kr. pr meter.
E. Spinner & C:ie,
(föret J. Zürers Sidenfabrik), Zürich, Schweiz.
Zürichs äldsta Siden-etablissement, grundl. 1825.
Rekvirera profver!

Landthushållerska.
Ett medelålders fruntimmer, skickligt i såväl enklare som finare matlagning, finkökning, syltning, konservering m. m., och som vet sig ega förmåga att med ordning, allvar och intresse jämte husingru sköta ett hem, får anställning ej långt från Stockholm i ett större tjänstemannahus, där husmor saknas.
Endast det, som kan motsvara nämnda fordringar, torde anmäla sig i svar med angifna föregående, pretentioner och rekommendationer till »Landthushåll nära Stockholm», adress S. Gumælii annonsbyrå, Stockholm (G. 4855)

EN SNÄLL
och duglig, bildad flicka, kunnig i finare och enkel matlagning, bak och hushållsbestyr, får plats hos familj på landet den 24 oktober om svar med uppgift om löneanspråk och referenser insändas till »Praktisk», p. r. Moholm. (660)

En anspråkslös flicka,
kunnig i sömnad och villig deltaga i hushålls-göromål, finner nu genast god plats på landtegendom. Goda rekommendationer fordras. Porträtt och ansökan sändas till Fru »H.», Hid p. r. (G. 4817)

LÄRARINNA,
undervisningsvan i alla ämnen, språk, musik, handarb., önskas för 2-3 barn om 12 och 7 år. Svar till »M. G.», Söderköping p. r. (655)

BARNJUNGFRU,
frisk, ordentlig och pålitlig samt med ett godt lynne, får nu genast plats på egendom i Östergötland för att tillse ett mindre barn. Svar med fotografi och rekommendationer samt löneanspråk sändas under adress: fru Ulla Kindstrand, Duseborg, Gammalkil.

UNDERVISNINGSVAN lärarinna önskas för 11 års flicka i godt hem på landet. Lön 300 kronor. Norra Inackorderingsbyrå Mäster Samuelsg. 62, Stockholm. (639)

FRANSK eller engelsk bonne får utmärkt plats i Norrland; likaså kunnigt hushållsbiträde. Norra Inackord. Byrå, Mäster-Samuelsgatan 62, Stockholm. (638)

ÖNSKAS en bildad, anspråkslös flicka att jämte tjänarinnorna biträda husmoder med värden af hushåll och 3 mindre barn i ett allvarligt hem. Svar med betyg och porträtt till »Hem», Iduns exp.

Hushållerska.
Till 24 oktober finnes plats ledig för en medelålders ordentlig och duglig hushållerska, som på egen hand kan åtaga sig hjälpa frun sköta ett större hushåll i stad. Husa och barnfröken finnes. Ingen må göra sig besvär, som ej är skicklig kokerska och fullt kompetent att sköta platsen. Prima betyg och referenser erfordras. Svar till »Vänligt bemötande», denna tidnings expedition. (615)

Sjuksköterskeplatsen
vid härvarande epidemiskjukhus kungöres härmed till ansökan ledig att tillträdes den 1 dec. d. Lönevillkor: 600 kronor om året jämte fri bostad och vedbränd. Ansökningar, åtföljda af betyg, insändas till Hälsovårdsnämnden i Oskarshamn inom 30 dagar efter den 15 september.
OBS! Sjuksköterskan, som skall vara examinerad, åligger dessutom att de tider, å hvilka inga sjuka värdas i sjukhuset, biträda stadsläkaren i sjukvård n ute i staden. Den som förut tjänstgjort å epidemiskjukhus har företräde.
Oskarshamn den 12 september 1899.
(S.T.A. 64133) HÄLSOVÅRDSNÄMNDEN.

HEM.
En engelsk dam af god familj med utmärkta referenser, önskar ett godt hem i bildad familj, helst på Ostermalm. Ar villig att betala för sig eller ge gifva lektioner. Svar till »Hem», poste restante, Postkontoret vid Karlavägen.

PRÄSTGÅRD, utmärkt sundt och vackert be ägen, mottages en 8 å 9-årig gosse, för att, jämte eget barn, erhålla omsorgsfull uppfostran och omvårdnad. Utmärkta referenser. Svar till »Kamrat», Tösse. (644)

BILDAD, anspråkslös flicka kan erhålla god och billig inack i enkel prästgård på landet. Tillfälle att deltaga i hushålls-görom. Ungdom finnes. Svar till »30», Norrköping p. r. (G. 88972)

INACKORDERING PÅ LANDET
söktes af bättre fruntimmer, hvilket behöfver vistas i en blåsfrisk och fuktig trakt. Reflekterande, som förutom ofvannämnda förmånen äfven kunna erbjuda ett angenämt och godt hem, behagade meddela erforderliga upplysningar om läge, pris m. m. till »Maria 35», Iduns expedition. Referenser finnes. (618)

MOT FRITT VIVRE
önskar en prästdotter plats som sällskap och lektis. Svar torde godhetsfullt sändas till »H.», Annonskontoret, Flemminggatan 1, Stockholm. (643)

BILDAD FLICKA,
intresserad af sjukvård, önskar plats antingen i familj, hos äldre dam, som sällskap och hjälp eller som biträde å läkare. Ar äfven kunnig i hvarjehanda kontorsgöromål. Fina ref. Svar till »Parentless», Iduns expedition. (646)

UNG, BILDAD FLICKA af god familj önskar i höst plats såsom hjälp o. sällskap i familj eller å äldre dam. Svar med lönevillkor torde godhetsfullt sändas till »O. E.», p. r. Lidköping. (650)

INACKORDERING
för bildade flickor med tillfälle att öfva sig i franska och engelska och matlagning om så önskas. Fru M. Hüttling, född Gaudard, 8 Karlaplan, Stockholm. (S. T. A. 64108)